EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2025.7.16.
COM(2025) 415 final

2025/0230 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA

az Egyesült Nemzetek Szervezetének az információs és kommunikációs technológiai rendszerek felhasználásával elkövetett bizonyos bűncselekmények elleni küzdelemre és a súlyos bűncselekmények bizonyítékainak elektronikus formában történő megosztására irányuló nemzetközi együttműködés erősítéséről szóló, kiberbűnözés elleni egyezménye Európai Unió nevében történő aláírásáról

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

• A javaslat indokai és céljai

A javaslat céljai

E javaslat célja, hogy az Európai Bizottság (a továbbiakban: a Bizottság) felhatalmazást kapjon az Európai Unió Tanácsától (a továbbiakban: a Tanács) az Egyesült Nemzetek Szervezete kiberbűnözés elleni egyezményének (a továbbiakban: az Egyezmény) az Európai Unió nevében történő aláírására[(1)].

A Bizottság emellett be fogja nyújtani a Bizottságnak az Egyezménynek az Európai Unió nevében történő megkötésére való felhatalmazásáról szóló tanácsi határozatra irányuló javaslatot. E javaslatok együttesen az európai belső biztonsági stratégia (ProtectEU) keretében tett bizottsági kötelezettségvállalás teljesítésére irányulnak[(2)].

A kiberbűnözés továbbra is egyre nagyobb fenyegetést jelent az Európai Unióban (EU) a polgárok és vállalkozások biztonságára[(3)]. Az Europol értékelése – melyben azt vizsgálták, hogy milyen mértékű fenyegetést jelent az internetes szervezett bűnözés – azt mutatta, hogy az elmúlt 10 évben dinamikusan változtak a kiberbűnözés okozta fenyegetések volumen, intenzitás és sérelmi potenciál tekintetében[(4)]. A kiberbűnözők a kialakulóban lévő technológiákat – például a mesterséges intelligenciát (MI) – kihasználva automatizálják a támadásokat, pszichológiai manipulációt alkalmaznak és kijátsszák a biztonsági intézkedéseket, hogy méretezhetőbbé és hatékonyabbá tegyék a kibertámadásokat. A gazdasági recesszió, a geopolitikai instabilitás és a növekvő globális egyenlőtlenség hatására egyre többen fordulnak pénzügyi megfontolásból a kiberbűnözés felé[(5)]. A kibertérben elkövetett bűncselekmények – például az online csalás és a gyermekek szexuális bántalmazása – a kiterjedésüket és nagyságrendjüket tekintve folyamatos növekedést mutatnak. Az online csalás következtében elszenvedett kár világszinten 1,03 billió EUR-ra volt tehető 2024-ben[(6)]. Világszerte egyre több, gyermekek sérelmére elkövetett szexuális bántalmazásra derült fény: míg 2010-ben ez a szám 1 millió volt, addig 2023-ban közel 36 millióra emelkedett, amiből 1,3 milliót az EU-ban követtek el[(7)].

A kiberbűnözés globális és határok nélküli jelenség, és a kiberbűnözés elleni küzdelem terén folytatott nemzetközi együttműködés fokozása több mint egy évtizede prioritást jelent a világ országai számára. Közelebbről, az internet határok nélküli jellegéből fakadóan a kiberbűnözéssel kapcsolatos nyomozások szinte minden esetben határokon átnyúlók, ezért

---

(1) Az Egyezmény szövege az Egyezménynek az Unió nevében történő megkötéséről szóló tanácsi határozatra irányuló javaslat mellékletében fog szerepelni.

(2) A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának a ProtectEU-ról: Európai belső biztonsági stratégia (COM(2025) 148 final).

(3) 2023-ban is a zsarolóvírus-támadások, a gyermekek szexuális kizsákmányolása és az online csalás tartozott a legnagyobb fenyegetést jelentő kiberbűnözési formák közé az Európai Unióban. Az Uniót célba vevő kiberbűnözők egy része az EU-n belül működött, míg mások inkább külföldről tevékenykedtek, harmadik országokban elrejtve jogellenes tevékenységeiket és pénzeszközeiket. Az internetes szervezett bűnözés általi fenyegetettség értékelése (IOCTA), 2024.

(4) Az internetes szervezett bűnözés általi fenyegetettség értékelése (IOCTA), 2024.

(5) A súlyos és szervezett bűnözés általi fenyegetettség értékelése (SOCTA), 2025.

(6) Globális helyzetjelentés a kibercsalásokról (GASA), 2025.

(7) Az Egyesült Államok eltűnt és kizsákmányolt gyermekekkel foglalkozó nemzeti központja, https://www.missingkids.org/cybertiplinedata.

szoros együttműködést tesznek szükségessé a különböző országok hatóságai között. Az elmúlt években folyamatosan bővült azoknak az országoknak a köre, amelyekkel együttműködésre van szükség, mivel a kiberbűnözők világszerte a számukra kedvező joghatóságokban rejtőznek, hogy támadásokat intézzenek az EU és partnerországai ellen.

Az elektronikus bizonyítékok egyre fontosabbak a nyomozásokban mind az online, mind a hagyományos bűncselekmények – például a kábítószer-kereskedelem – terén, amelyek után gyakran maradnak online nyomok, mivel a bűnözők az interneten és alkalmazásokban tervezik meg és koordinálják tevékenységeiket. A Bizottság egyik felméréséből kiderült, hogy ennek következtében a bűnüldöző és igazságügyi hatóságoknak már 2018-ban is a nyomozások legalább 85 %-ban szükségük volt hozzáférésre elektronikus bizonyítékokhoz, többek között a kiberbűnözéssel összefüggésben[8]. Bármely bűncselekmény tekintetében egyre elterjedtebb, hogy a bizonyítékokat elektronikus formában, külföldi joghatóságokban tárolják a szolgáltatók. A nyomozások legalább 55 %-ában előfordul bizonyítékhoz való, határokon átnyúló hozzáférés iránti kérelem[9]. A büntető igazságszolgáltatás hatékony működése és a jogállamiság védelme érdekében megfelelő intézkedéseket kell hozni az ilyen bizonyítékok beszerzését illetően.

Ezért nemzeti, uniós[10] és nemzetközi szinten is születnek intézkedések azért, hogy javuljon az elektronikus bizonyítékok nyomozásokban történő megosztása.

Az Egyezmény ezen intézkedések részét képezi. Globális szinten közös szabályokat ír elő a kiberbűnözéssel kapcsolatos együttműködés erősítése, valamint a nyomozások és büntetőeljárások céljából elektronikus formában történő bizonyítékgyűjtés javítása érdekében, ezzel megteremtve az együttműködés alapjait számos olyan országgal, amelyekkel sem az EU, sem a tagállamok nem kötöttek megállapodást, mindeközben biztosítva az uniós jogszabályok és értékek tiszteletben tartását. Az Egyezmény összeegyeztethető a meglévő uniós és nemzetközi jogi eszközökkel, és kiegészíti őket.

Előzmények

Az Európa Tanács 2001. évi, Számítástechnikai Bűnözésről szóló Egyezménye (a továbbiakban: a Budapesti Egyezmény)[11] volt a kiberbűnözés tárgyában létrejött első nemzetközi szerződés. Előmozdítja a számítógépes hálózatok felhasználásával elkövetett bűncselekmények elleni küzdelmet. A Budapesti Egyezmény nyitott az Európa Tanács tagállamai és meghívás alapján a tagsággal nem rendelkező országok számára is. Eddig 80 részes állam írta alá, köztük 26 európai uniós tagállam. A Budapesti Egyezmény második

(8) SWD(2018) 118 final.

(9) SWD(2018) 118 final.

(10) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/1543 rendelete (2023. július 12.) a büntetőeljárás során az elektronikus bizonyítékokkal kapcsolatban, valamint a büntetőeljárást követően a szabadságvesztés-büntetések végrehajtása céljából kibocsátott, közlésre kötelező európai határozatokról és megőrzésre kötelező európai határozatokról (HL L 191., 2023.7.28., 118. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1543/oj), valamint az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/1544 irányelve (2023. július 12.) a büntetőeljárásban az elektronikus bizonyítékok gyűjtése céljából a kijelölt telephelyek kijelöléséről és a jogi képviselők kinevezéséről szóló harmonizált szabályok meghatározásáról (HL L 191., 2023.7.28., 181. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/1544/oj).

(11) CETS 185 sz.

kiegészítő jegyzőkönyve[12] naprakésszé tette az elektronikus bizonyítékok cseréjére vonatkozó szabályokat[13].

Az Európai Unió és tagállamai az Egyesült Nemzetek Szervezete keretében létrejött, csaknem egyetemesen elfogadott két fő büntető igazságszolgáltatási eszköznek, vagyis az ENSZ nemzetközi szervezett bűnözés elleni egyezményének (UNTOC)[14] és az ENSZ Korrupció elleni Egyezménynek (UNCAC)[15] is részes felei.

Az új Egyezmény rendelkezései összhangban vannak és összeegyeztethetők az említett három meglévő és széles körben elfogadott nemzetközi jogi eszközzel.

Az információtechnológia térnyerése, az új telekommunikációs és számítógépes hálózati rendszerek gyors fejlődése, valamint a technológiák bűncselekmények céljára való felhasználása, illetve a technológiákkal ilyen célból való visszaélés az Egyesült Nemzetek (ENSZ) napirendjén is szerepelt. Az ENSZ Közgyűlése 2010. december 21-én elfogadta a 65/230. sz. határozatot, amelyben felkérte a Bűnmegelőzési és Büntető Igazságszolgáltatási Bizottságot (CCPCJ), hogy a kiberbűnözés problémájának átfogó tanulmányozása céljából hozzon létre nyitott kormányközi szakértői csoportot (a továbbiakban: kormányközi szakértői csoport).

Az ENSZ Közgyűlése 2018. december 17-én elfogadta a 73/187. sz. határozatot az információs és kommunikációs technológiák bűncselekmények céljára való felhasználása elleni küzdelemről. Az ENSZ Közgyűlése 2019. december 27-én második határozatot

---

(12) CETS 224 sz.

(13) A Tanács határozatokat fogadott el, amelyekben felhatalmazta a tagállamokat, hogy az Európai Unió érdekében aláírják és megerősítsék a második kiegészítő jegyzőkönyvet: a Tanács (EU) 2022/722 határozata (2022. április 5.) a tagállamoknak a Számítástechnikai Bűnözésről szóló Egyezményhez csatolt, a megerősített együttműködésről és az elektronikus bizonyítékok átadásáról szóló második kiegészítő jegyzőkönyvnek az Európai Unió érdekében történő aláírására való felhatalmazásáról (HL L 134., 2022.5.11., 15. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2022/722/oj), valamint a Tanács (EU) 2023/436 határozata (2023. február 14.) a tagállamoknak a Számítástechnikai Bűnözésről szóló Egyezményhez csatolt, a megerősített együttműködésről és az elektronikus bizonyítékok átadásáról szóló második kiegészítő jegyzőkönyvnek az Európai Unió érdekében történő megerősítésére való felhatalmazásáról (HL L 63., 2023.2.28., 48. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2023/436/oj).

(14) A/55/383. sz. dokumentum. Az EU 2000. december 12-én írta alá és 2004. május 21-én erősítette meg az UNTOC-ot, továbbá megerősítette annak embercsempészetről és emberkereskedelemről szóló jegyzőkönyveit is. Lásd: 2004/579/EK: A Tanács Határozata (2004. április 29.) az Egyesült Nemzetek Szervezetének keretében létrejött, a nemzetközi szervezett bűnözés elleni küzdelemről szóló egyezménynek az Európai Közösség nevében történő megkötéséről (HL L 261., 2004.8.6., 69. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2004/579/oj), 2006/616/EK: A Tanács határozata (2006. július 24.) az Egyesült Nemzetek nemzetközi szervezett bűnözés elleni egyezményét kiegészítő, a migránsok szárazföldön, tengeren és légi úton való csempészete elleni jegyzőkönyvnek – az e jegyzőkönyvnek az Európai Közösséget létrehozó szerződés 179. és 181a. cikkének hatálya alá tartozó rendelkezései tekintetében – az Európai Közösség részéről történő megkötéséről (HL L 262., 2006.9.22., 24. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2006/616/oj), valamint 2006/619/EK: A Tanács határozata (2006. július 24.) az Egyesült Nemzetek nemzetközi szervezett bűnözés elleni egyezményét kiegészítő, az emberkereskedelem, különösen a nőkkel és gyermekekkel való kereskedelem megelőzéséről, visszaszorításáról és büntetéséről szóló jegyzőkönyvnek – az e jegyzőkönyvnek az Európai Közösséget létrehozó szerződés III. része IV. címének hatálya alá tartozó rendelkezései tekintetében – az Európai Közösség részéről történő megkötéséről (HL L 262., 2006.9.22., 51. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2006/619/oj).

(15) Az Egyesült Nemzetek Szerződéseinek Tára, 2 349. kötet, 41. o., A/58/422. sz. dokumentum. Az EU 2005. szeptember 15-én írta alá és 2008. november 12-én erősítette meg az UNCAC-ot. Lásd: 2008/801/EK: A Tanács határozata (2008. szeptember 25.) az Egyesült Nemzetek Szervezete Korrupció elleni Egyezményének az Európai Közösség nevében történő megkötéséről (HL L 287., 2008.10.29., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2008/801/oj).

(74/247. sz.) fogadott el ugyanebben a tárgyban, hogy nyitott ad hoc kormányközi szakértői bizottságot (a továbbiakban: az ad hoc bizottság) hozzon létre az információs és kommunikációs technológiák bűncselekmények céljára való felhasználása elleni küzdelemről szóló átfogó nemzetközi egyezmény kidolgozása céljából. A határozat értelmében az ad hoc bizottságnak teljes mértékben figyelembe kell vennie az információs és kommunikációs technológiák bűncselekmények céljára való felhasználása elleni küzdelem terén meglévő nemzetközi eszközöket, valamint nemzeti, regionális és nemzetközi szintű erőfeszítéseket, különösen a kormányközi szakértői csoport munkáját és annak eredményeit.

A Tanács 2022. május 24-én felhatalmazta a Bizottságot, hogy az Unió nevében részt vegyen az Egyezményre irányuló tárgyalásokon[16]. A Bizottság a tanácsi határozat szerint részt vett a tárgyalásokon, és a határozatban foglalt tárgyalási irányelvek szerint járt el. A Bizottságot az Európai Külügyi Szolgálat (EKSZ) támogatta. A Bizottság következetesen egyeztetett a Tanács tárgyalásokkal foglalkozó különbizottságával az uniós álláspontról, és gondoskodott arról, hogy az Egyezmény összeegyeztethető legyen a vonatkozó uniós vívmányokkal.

Az Európai Parlament és az Európai Bizottság közötti kapcsolatokról szóló keretmegállapodással[17] összhangban a Bizottság az Európai Parlamentet is folyamatosan tájékoztatta a tárgyalásokról.

A Bizottság az európai adatvédelmi biztost és az Európai Adatvédelmi Testületet is tájékoztatta a tárgyalások során és a lezárásukat követően.

Az ad hoc bizottság 2022. február 28. és 2024. augusztus 9. között nyolc hivatalos ülésszakot tartott. Emellett a hivatalos ülések közötti időszakokban nem hivatalos üléseket és öt ülésszakközi ülést is tartott, hogy konzultációt folytasson a különböző érdekelt felekkel, többek között a globális és regionális kormányközi szervezetekkel, nem kormányzati szervezetekkel, civil társadalmi szervezetekkel, a tudományos intézményekkel és a magánszektorral.

Az ad hoc bizottság 2024. augusztus 8-án konszenzussal jóváhagyta az Egyezmény szövegtervezetét és az Egyezményt kísérő ENSZ-közgyűlési határozat tervezetét. Az ENSZ Közgyűlése 2024. december 24-én konszenzussal elfogadta mindkét dokumentumot[18]. Az Egyezmény a tervek szerint 2025. október 25-én Hanoiban (Vietnám) nyílik meg aláírásra, azt követően pedig az Egyesült Nemzetek New York-i székhelyén 2026. december 31-ig lesz aláírható.

Az Egyezmény a 65. cikk (1) és (2) bekezdésének rendelkezései szerint azután lép hatályba, hogy 40 részes állam magára nézve kötelezőnek ismeri el az Egyezményt.

Az UNTOC és az UNCAC esetében már bevett gyakorlatnak megfelelően az Egyezmény előírja, hogy regionális gazdasági integrációs szervezet – például az Európai Unió – akkor írhatja alá és erősítheti meg az Egyezményt, ha legalább az egyik tagállama aláírja és megerősíti azt.

A javaslat indokai

Az Egyezmény összhangban van a 2025. évi európai belső biztonsági stratégiában (ProtectEU) meghatározott uniós célkitűzésekkel, amely stratégia egyrészt a bűnözés elleni

(16) A Tanács (EU) 2022/895 határozata (2022. május 24.) az információs és kommunikációs technológiák bűncselekmények céljára való felhasználása elleni küzdelemről szóló átfogó nemzetközi egyezményre irányuló, az Európai Unió nevében folytatandó tárgyalások megkezdésére való felhatalmazásról (HL L 155., 2022.6.8., 42. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2022/895/oj).

(17) Hivatkozás: L 304/47.

(18) Az ENSZ-közgyűlés 2024. december 24-én elfogadott határozata; A/RES/79/243.

küzdelemre irányul, másrészt az elektronikus bizonyítékokhoz való hozzáférést hivatott megkönnyíteni minden bűncselekmény esetében olyan nemzetközi eszközök révén, mint az Egyezmény. Kiegészíti azokat a meglévő uniós és nemzetközi jogi eszközöket, amelyeknek az EU és/vagy annak tagállamai részes felei, például az Európa Tanács Budapesti Egyezményét, ezáltal pedig hozzájárul a nemzetközi bűnözés elleni uniós küzdelemhez.

Először is, az Egyezmény az ENSZ jogi eszközeként az Egyesült Nemzetek tagjainak számából fakadóan több országot ér el, mint a meglévő uniós és nemzetközi jogi eszközök. E tekintetben hasonló a büntetőügyekben folytatott együttműködés területén csaknem egyetemesen elfogadott korábbi ENSZ, -eszközökhöz, például az UNTOC-hoz és az UNCAC-hoz. Ezáltal alkalmas arra, hogy globális szinten biztosítsa a kiberbűnözés elleni megerősített együttműködést.

Másodszor, az Egyezmény merít a Budapesti Egyezmény bűncselekménnyé nyilvánításra vonatkozó rendelkezéseiből, ami tovább erősítheti a régóta fennálló, bevált jogi kereten alapuló együttműködés. Közelmúltbeli elfogadására tekintettel az Egyezmény emellett újabb rendelkezéseket vezet be az elmúlt években drasztikusan megszaporodott bűncselekmények büntetni rendelésére vonatkozóan. Ilyen bűncselekmény az online csalás, a szexuális bűncselekmény gyermek sérelmére történő elkövetése céljából történő kapcsolatfelvétel vagy behálózás, valamint az intim képek beleegyezés nélküli terjesztése. Ezek uniós szinten már bűncselekménynek minősülnek, világszinten azonban még nem.

Harmadszor, az Egyezmény lehetővé teszi a részes államok hatóságai számára az elektronikus bizonyítékok cseréjét az olyan súlyos bűncselekmények – köztük a terrorizmushoz kapcsolódó bűncselekmények és a határokon átnyúló, szervezett bűnözés – tekintetében, amelyek száma szintén emelkedik. Ez a súlyos bűncselekményekre való korlátozás a súlyos esetekre szűkíti a mechanizmus alkalmazási körét, ezzel elősegítve az arányosság biztosítását. Emellett megakadályozza a nemzeti hatóságok megkeresésekkel való túlterhelését, egyúttal tükrözi, hogy az együttműködésbe vetett bizalom szintje nemzetközi szinten különböző.

Negyedszer, az Egyezmény kiegészíti a meglévő nemzetközi jogi eszközöket – például a Budapesti Egyezményt – azáltal, hogy az áldozatok és a tanúk védelmére vonatkozó eljárási intézkedéseket, a kiberbűncselekményekből származó jövedelem visszaszerzésére szolgáló eszközöket, valamint az elítélt személyek átszállítására és a büntetőeljárásokra, a közös nyomozásokra és a bűnüldözési együttműködésre irányuló nemzetközi együttműködési intézkedéseket tartalmaz.

Ötödször, az Egyezmény technikai segítségnyújtásról és kapacitásépítésről szóló fejezetet is magában foglal, hogy segítséget nyújtson a fejlődő országoknak a kapacitásaik kiépítésében, és lehetővé tegye számukra, hogy közreműködjenek a kiberbűnözés elleni globális küzdelemben.

Hatodszor, az Egyezmény előírja, hogy részes államai az Egyezmény alapján hozott valamennyi intézkedés esetében tartsák tiszteletben az emberi jogokat, köztük a büntetőeljárási jogokat és biztosítékokat (például a tisztességes eljáráshoz való jogot, a védelemhez való jogot, a bírósági vagy más független felülvizsgálatot), valamint a személyes adatok védelméhez való jogot. Tekintettel egyetemes jellegére és elismerve az emberi jogok védelmének világszerte különböző szintjét, az Egyezmény olyan rendelkezéseket is tartalmaz, amelyek kizárják az Egyezmény emberi jogi jogsértések elkövetésére való felhasználását, és példa nélküli jogalapot biztosít a részes államoknak arra, hogy ilyen esetekben megtagadják az együttműködést más részes felekkel. Ezzel kapcsolatban további tájékoztatás található a lenti *„Összhang a szabályozási terület jelenlegi rendelkezéseivel”*, *„Alapvető jogok”* és *„A javaslat egyes rendelkezéseinek részletes magyarázata”* című szakaszban. E rendelkezéseknek köszönhetően az Egyezmény a maga nemében első, amely ilyen átfogó

emberi jogi védelmet és biztosítékokat foglal magában. Hatálybalépését követően az Egyezmény viszonyítási alap lesz a jövőbeli nemzetközi jogi eszközök tekintetében, és hozzájárul az említett emberi jogi biztosítékoknak a büntetőügyekben globális szinten folytatott együttműködésben való általános érvényesítéséhez.

- **Összhang a szabályozási terület jelenlegi rendelkezéseivel**

A kiberbűnözés elleni küzdelem az Európai Unió egyik prioritása, amint azt a Tanács a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térségen belüli jogalkotási és operatív programok tervezésére vonatkozó 2024. évi stratégiai iránymutatásaiban[(19)], a Bizottság pedig a 2025. évi európai belső biztonsági stratégiájában (ProtectEU) is elismerte, amelyben uniós fellépést jelentett be az online bűnözés elleni küzdelem és az elektronikus bizonyítékokhoz való hozzáférés valamennyi bűncselekmény esetében történő megkönnyítése érdekében, többek között az információ- és bizonyítékcserére vonatkozó nemzetközi jogi eszközök révén, például az Egyezmény mielőbbi aláírásával és megkötésével.

A Bizottság elismeri, hogy tovább kell fejleszteni és meg kell erősíteni a bűnüldöző és igazságügyi hatóságok kapacitásait ezen a területen, hogy a kiberbűnözésre vonatkozó nemzeti jogszabályokat dolgozzanak ki, amennyiben azok jelenleg nem kielégítőek. Azt is elismeri, hogy elő kell mozdítani a nemzetközi együttműködést a kiberbűnözés elleni küzdelemben, így a világ számos országában, köztük a fejlődő országokban is támogatásban részesít különböző kapacitásépítési programokat[(20)]. A Bizottság eddig is támogatta a kormányközi szakértői csoport, az ENSZ Bűnmegelőzési és Büntető Igazságszolgáltatási Bizottsága, az ENSZ Kábítószer- és Bűnügyi Hivatala (UNODC), a Számítástechnikai Bűnözésről szóló Budapesti Egyezmény bizottsága és más szervek munkáját.

Az Egyezmény rendelkezései összhangban vannak a büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés, a rendőrségi együttműködés és az adatvédelem területére vonatkozó uniós szabályokkal és szakpolitikákkal, valamint azokkal a vonatkozó két- és többoldalú megállapodásokkal, amelyeknek az Európai Unió már részes fele.

Fenntartások és értesítések

Az Egyezmény nem tartalmaz kimondottan fenntartásokra vonatkozó rendelkezést. Egyes rendelkezései azonban kifejezetten rendelkeznek fenntartásokról (a 11. cikk (3) bekezdése, a 23. cikk (3) bekezdésének a) pontja, a 23. cikk (3) bekezdésének záró fordulata, a 42. cikk (5) bekezdése, valamint a 63. cikk (3) és (4) bekezdése), vagy hallgatólagosan lehetővé tesznek más fenntartásokat, amennyiben azok összhangban vannak a szerződések jogáról szóló bécsi egyezmény[(21)] 19. cikkének c) pontjával és a nemzetközi szokásjoggal, következésképpen nem összeegyeztethetetlenek az Egyezmény tárgyával és céljával. Az Egyezmény tehát jelentős mozgásteret enged a fenntartások tekintetében. A tagállamoknak az e határozat I. mellékletében foglaltak szerint egységes megközelítést kell alkalmazniuk a fenntartások és az értesítések terén. A fenntartásoknak és értesítéseknek összeegyeztethetőnek kell lenniük az uniós és a nemzetközi közjoggal, és nem áshatják alá az Egyezmény tárgyát és célját. Az ezen Egyezményben elismert és előírt emberi jogi feltételek és biztosítékok az Egyezmény tárgyának és céljának részét képezik, ezért ezekkel kapcsolatban nem lehet fenntartással élni.

---

(19) A szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térségen belüli jogalkotási és operatív programok tervezésére vonatkozó stratégiai iránymutatások, 2024. november 28., 19. pont.

(20) Lásd például: a kiberbűnözés elleni fokozott globális fellépés (GLACY-e), https://www.coe.int/en/web/cybercrime/glacy-e.

(21) Az Egyesült Nemzetek Szerződéseinek Tára, 1155. kötet, 331. o.

- **Összhang az Unió egyéb szakpolitikáival**

Az Egyezmény összhangban van egyrészt a vonatkozó európai uniós szabályokkal és szakpolitikákkal azokon a területeken, amelyek a hatálya alá tartoznak majd (a tagállami hatóságok által egymás között, valamint a tagállamok és harmadik országok között folytatott nemzetközi együttműködés és kölcsönös jogsegély az *„Összhang a szabályozási terület jelenlegi rendelkezéseivel”* című szakaszban leírtak szerint), másrészt pedig azokkal a vonatkozó két- és többoldalú megállapodásokkal, amelyeknek az Európai Unió már részes fele. Egyéb uniós szakpolitikai területek nem érintettek.

2. JOGALAP, SZUBSZIDIARITÁS ÉS ARÁNYOSSÁG

- **Jogalap**

A javaslat az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 218. cikkének (5) bekezdése alapján készült. Az EUMSZ 218. cikke rendelkezik az Európai Unió és a harmadik országok, illetve nemzetközi szervezetek közötti megállapodások tárgyalásának és megkötésének menetéről. Az említett cikk (5) bekezdése szerint a Bizottság mint főtárgyaló javaslata alapján a Tanács határozatban adhat felhatalmazást valamely megállapodásnak az Európai Unió nevében történő aláírására.

Az EUMSZ 218. cikkének (5) bekezdése szerinti határozat anyagi jogalapja elsősorban azon tervezett nemzetközi megállapodás célkitűzésétől és tartalmától függ, amellyel kapcsolatban az Unió által képviselendő álláspont meghatározásra kerül. Amennyiben a tervezett nemzetközi megállapodás kettős célkitűzést követ, vagy két összetevőből áll, és ezek egyike elsődlegesként vagy döntő jellegűként azonosítható, míg a másik pusztán járulékos jellegű, az EUMSZ 218. cikkének (5) bekezdése szerinti határozatot egyetlen anyagi jogalapra, azaz az elsődleges, illetve döntő jellegű célkitűzés vagy összetevő által megkövetelt jogalapra kell alapítani.

Valamely, egyidejűleg több cél elérésére irányuló vagy több elválaszthatatlan és egymáshoz viszonyítva nem járulékos jellegű összetevőt magában foglaló tervezett nemzetközi megállapodás esetében az EUMSZ 218. cikkének (5) bekezdése szerinti határozat anyagi jogalapját kivételesen a különböző vonatkozó jogalapok fogják képezni.

Ami az igazságügyi vagy azzal egyenértékű hatóságok közötti, a büntetőeljárások lefolytatásával és a határozatok végrehajtásával kapcsolatos együttműködés megkönnyítését érintő kérdéseket illeti, az anyagi jogalap az EUMSZ 82. cikkének (1) bekezdése. A bűncselekményi tényállások kiberbűnözés területén történő meghatározását illetően az anyagi jogalap az EUMSZ 83. cikkének (1) bekezdése. A bűnüldözési együttműködésre vonatkozó intézkedések tekintetében az anyagi jogalap az EUMSZ 87. cikkének (2) bekezdése. A személyes adatok védelme terén az anyagi jogalap az EUMSZ 16. cikke.

- **Uniós hatáskör**

Az Egyezmény tárgya a kiberbűnözés elleni küzdelem, többek között bizonyos, súlyos sérelmet okozó magatartásformák bűncselekménnyé nyilvánítása és az e célból – egyebek mellett az elektronikus bizonyítékok tekintetében – folytatott nemzetközi együttműködés kialakítása révén. E terület az EUMSZ 4. cikke (2) bekezdésének j) pontja szerint az Unió és a tagállamok megosztott hatáskörébe tartozik.

Az Egyezmény egyes rendelkezései – különösen az adatvédelemre vonatkozó rendelkezés – nagyrészt olyan közös szabályok hatálya alá tartozó területekre vonatkoznak, amelyeket az Egyezmény érinthet, vagy amelyek hatályát módosíthatja. Ezért e területek tekintetében és az

EUMSZ 3. cikkének (2) bekezdésével összhangban az Unió kizárólagos külső hatáskörrel rendelkezik az Egyezmény aláírására.

Az Egyezménynek az Európai Bizottság általi, az Unió érdekében történő aláírására tehát az EUMSZ 16. cikke, 82. cikkének (1) bekezdése, 83. cikkének (1) bekezdése, 87. cikkének (1) bekezdése és 218. cikkének (5) bekezdése alapján kerülhet sor.

- **Szubszidiaritás (nem kizárólagos hatáskör esetén)**

Az uniós szintű fellépés elősegíti az Egyezményben foglalt rendelkezések egységes tagállami alkalmazását, és biztosítja az Egyezmény meglévő és jövőbeli uniós jogi eszközökkel való összeegyeztethetőségét. Az erre a területre vonatkozó uniós fellépés emellett növeli az EU és tagállamai együttes érdekérvényesítő erejét és befolyását az Egyezmény végrehajtási mechanizmusai, például a részes államok konferenciája (57. cikk), valamint az Egyezmény jegyzőkönyveivel kapcsolatos jövőbeli tárgyalások (62. cikk) keretében.

- **Arányosság**

„A javaslat indokai” című fenti szakaszban ismertetett, e javaslathoz kapcsolódó uniós célkitűzések csakis olyan kötelező erejű nemzetközi megállapodás megkötésével érhetők el, amely rendelkezik a szükséges együttműködési intézkedésekről, miközben biztosítja az alapvető jogok megfelelő védelmét. Az Egyezmény teljesíti ezt a célkitűzést. Az Egyezmény rendelkezései a fő célkitűzéseinek eléréséhez szükséges mértékre korlátozódnak, és nem sértik azokat a meglévő uniós vagy azon nemzetközi jogi eszközöket, amelyeknek az EU részes fele.

- **A jogi aktus típusának megválasztása**

Az EUMSZ 218. cikkének (5) bekezdése úgy rendelkezik, hogy – a tervezett megállapodás tárgyától függően – a Bizottság vagy az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője javaslatot nyújt be a Tanácsnak, a Tanács pedig határozatban felhatalmazást ad a nemzetközi megállapodás aláírására. Az Egyezmény tárgyára tekintettel indokolt, hogy az erre irányuló javaslatot a Bizottság nyújtsa be.

3. AZ UTÓLAGOS ÉRTÉKELÉSEK, AZ ÉRDEKELT FELEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK ÉS A HATÁSVIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

- **A jelenleg hatályban lévő jogszabályok utólagos értékelése / célravezetőségi vizsgálata**

Tárgytalan.

- **Az érdekelt felekkel folytatott konzultációk**

A Bizottság 2022. január 14-én a honlapján az e kezdeményezésre vonatkozó véleményezési felhívást tett közzé, amely négy hétig elérhető volt észrevételek megtételére. A véleményezési felhívásra adott egyéni válaszokat közzétette a konzultációs weboldalon. E megfontolásokat figyelembe vette az Egyezményről szóló tárgyalások megkezdésére vonatkozó bizottsági javaslat előkészítése során.

Az ad hoc bizottsággal kapcsolatos szervezési kérdések rendezéséről szóló 75/282. sz. ENSZ-közgyűlési határozat a folyamat átláthatóbbá tétele érdekében rendelkezett arról, hogy az érdekelt globális és regionális kormányközi szervezetek – köztük ENSZ-szervek, szakosított intézmények és alapok– képviselői, valamint a Gazdasági és Szociális Tanács funkcionális bizottságainak képviselői megfigyelőként részt vegyenek az érdemi üléseken. Az említett határozat ezen túlmenően lehetővé tette, hogy nem kormányzati szervezetek (köztük globális

és regionális kormányközi szervezetek, nem kormányzati szervezetek, civil társadalmi szervezetek, tudományos intézmények és a magánszektor) regisztráljanak és részt vegyenek az ad hoc bizottság ülésein. E szervezeteknek így rendszeresen alkalmuk nyílt kifejteni álláspontjukat az aktuálisan tárgyalt fejezetekről a plenáris üléseken. A határozat alapján az ülésszakok közötti időszakokban öt konzultációt tartottak az érdekelt felekkel. Emellett az érdekelt felek írásbeli anyagokat is benyújthattak, amelyeket az ad hoc bizottság közzétett a honlapján.

A Bizottság főtárgyalóként rendszeresen egyeztetett a különböző érdekelt felekkel a tárgyalások során, és figyelembe vette észrevételeiket.

- **Szakértői vélemények összegyűjtése és felhasználása**

A tárgyalások során a Bizottság az Unió képviselőjeként a Bizottságnak a tárgyalásokon az Unió nevében való részvételére való felhatalmazásáról szóló, 2022. május 22-i tanácsi határozattal összhangban konzultált a Tanács tárgyalásokkal foglalkozó különbizottságával. Az uniós tagállamok az ENSZ tagjaként mindegyik tárgyalási ülésszakon részt vehettek. A Bizottság a tárgyalások során mindvégig egyeztetett képviselőikkel az uniós álláspont kialakításáról. A Bizottság emellett rendszeresen konzultált az érdekelt felekkel (lásd *„Az érdekelt felekkel folytatott konzultációk”* című fenti szakaszt).

- **Hatásvizsgálat**

A releváns hatásokat ez az indokolás ismerteti.

- **Célravezető szabályozás és egyszerűsítés**

Az Egyezmény hatással lehet egyes hatóságokra és a szolgáltatók bizonyos kategóriáira. Az elektronikus bizonyítékoknak a kiberbűnözés és a kibertérben elkövetett közönséges bűncselekmények elleni küzdelem céljából történő megosztása terén folytatott szorosabb nemzetközi együttműködés miatt nőhet azoknak az elektronikus bizonyítékok iránti megkereséseknek a száma, amelyeket az uniós tagállamok kölcsönös jogsegélyért felelős központi hatóságai az Egyezmény más részes államaiban működő partnereiktől kaphatnak, majd – az összes alkalmazandó nemzeti szabályra és eljárásra is figyelemmel – továbbítanak az államukban letelepedett szolgáltatóknak. A kiberbűnözéssel kapcsolatos nemzetközi együttműködéshez az Egyezmény által létrehozandó, globális léptékű jogi keret, valamint a benne foglalt biztosítékok és feltételek ugyanakkor nagyobb jogbiztonságot nyújtanak majd a szolgáltatók számára az adatokhoz való hozzáférés iránti megkeresések tekintetében, amelyeket az államok között büntetőügyekben folytatott együttműködés keretében kaphatnak.

- **Alapjogok**

Az Egyezményben szereplő biztosítékok révén az uniós tagállamok eleget tehetnek a nemzetközi, az uniós és a nemzeti jog alapján fennálló emberi jogi kötelezettségeiknek. Ezek a biztosítékok megelőzik továbbá, hogy a részes államok emberi jogi jogsértések elkövetése vagy legitimálása céljából visszaéljenek ezzel az ENSZ-eszközzel.

Az Egyezmény rendelkezései olyan, büntetőügyekkel kapcsolatos eljárási és nemzetközi együttműködési intézkedésekre – például kiadatásra, kölcsönös jogsegélyre és az elektronikus bizonyítékok cseréjére – vonatkoznak, amelyek csorbíthatják az alapjogokat, így a szabadsághoz való jogot, az embertelen és megalázó bánásmóddal szembeni védelemhez való jogot, valamint a magánélethez és a személyes adatok védelméhez való jogot. Az Egyezmény az emberi jogokon alapuló megközelítést követ, és rendelkezik olyan – egyrészt horizontális, másrészt a körülményekhez igazodó – szilárd emberi jogi feltételekről és biztosítékokról, amelyek összhangban vannak az emberi jogokról és a büntetőügyekben folytatott együttműködésről szóló meglévő nemzetközi jogi eszközökkel. Az Egyezmény a

kiberbűnözés elleni küzdelemmel együtt járó és az internet jellegéből fakadó emberi jogi kockázatokkal is foglalkozik. A részes államok emberi jogi kötelezettségeit illetően az Egyezmény többször utal „az emberi jogok nemzetközi jogára”. Ez a tág fogalom a nemzetközi jogi eszközöket és az emberi jogokra vonatkozó nemzetközi szokásjogot egyaránt magában foglalja, ezáltal biztosítja a nemzetközi emberi jogi kötelezettségek lehető legszélesebb körű alkalmazását az Egyezmény minden jövőbeli részes felére, függetlenül attól, hogy azok csatlakoztak-e bizonyos nemzetközi emberi jogi eszközökhöz.

A 6. cikk átfogó követelményként írja elő a részes államok számára, hogy az Egyezmény végrehajtása során tegyenek eleget az emberi jogok nemzetközi joga szerinti kötelezettségeiknek. Kizárja továbbá, hogy bármely részes fél úgy értelmezze az Egyezményt, hogy megengedett az emberi jogok vagy alapvető szabadságok elnyomására használnia ezt a jogi eszközt. Annak érdekében, hogy e kötelezettség nagyobb hangsúlyt kapjon az Egyezmény működésének hátteréül szolgáló digitális környezetben, a 6. cikk (2) bekezdése tartalmazza azon emberi jogok és alapvető szabadságok nem kimerítő jegyzékét, amelyeket nagyobb valószínűséggel érintenek a digitális térben elkövetett esetleges visszaélések, itt említve a véleménynyilvánítás szabadságát, a lelkiismereti szabadságot, valamint a véleményalkotás, a vallás vagy meggyőződés, a békés célú gyülekezés és az egyesülés szabadságát. Ez a horizontális rendelkezés – helye és jellege miatt – az Egyezmény egészére vonatkozik, és az Egyezmény tárgyának és céljának részét képezi.

A 21. cikk (4) bekezdése szintén horizontális rendelkezés, amely az Egyezmény szerinti bűncselekmények büntetőeljárás alá vonásának, elbírálásának és szankcionálásának harmonizálására vonatkozik. Előírja a részes államok számára annak biztosítását, hogy az ezen Egyezmény alapján meghatározott bűncselekmények miatt büntetőeljárás alá vont bármely személyt a nemzeti jognak megfelelően és a részes állam alkalmazandó nemzetközi kötelezettségeivel összhangban megillessen minden jog és garancia, így a tisztességes eljáráshoz való jog és a védelemhez való jog is.

A 24. cikk szintén úgy rendelkezik, hogy az Egyezményben szabályozott hatásköröket és eljárási intézkedéseket nemzeti és nemzetközi szinten egyaránt horizontális feltételeknek és biztosítékoknak kell kísérniük. Előírja, hogy a részes államok olyan feltételek és biztosítékok mellett gyakorolják eljárási hatáskörüket, amelyek az emberi jogok nemzetközi joga szerinti kötelezettségeikkel összhangban biztosítják az emberi jogok védelmét, és magukban foglalják az arányosság elvét. Az Egyezményben szabályozott hatáskörökre és eljárásokra alkalmazandó ilyen feltételek és biztosítékok közé tartozik többek között a bírósági vagy egyéb független felülvizsgálat, a hatékony jogorvoslathoz való jog (amely több intézkedést is magában foglal azon személyek esetében, akiknek az emberi jogai sérültek), az alkalmazás indokolása, valamint a hatáskörök és eljárások hatályának és időtartamának korlátozása.

A 36. cikk első alkalommal rendelkezik a személyes adatok védelméről a büntető igazságszolgáltatás területére vonatkozó ENSZ-eszközben. A személyes adatok Egyezmény szerinti bármilyen továbbítására vonatkozik. Ilyen adattovábbításra kizárólag a továbbító részes állam nemzeti jogával és nemzetközi jogi kötelezettségeivel összhangban kerülhet sor. A személyes adatok valamely másik részes állammal való közlését megelőzően a részes államok megtagadhatják a személyes adatok továbbítását, ha az adatközlés nem lenne összhangban az alkalmazandó adatvédelmi jogszabályaikkal. A részes államok megfelelő feltételeket írhatnak elő a megkereső állam számára annak érdekében, hogy betartassák a személyes adatok védelméről szóló nemzeti jogszabályaikat, és teljesíteni tudják a nemzetközi együttműködés iránti megkereséseket. A részes államok kötelesek gondoskodni arról, hogy az ezen Egyezmény szerint – akár nemzetközi együttműködés iránti megkeresés, akár ilyen megkeresés teljesítése keretében – kapott személyes adatokra hatékony és megfelelő biztosítékok vonatkozzanak a saját jogi keretükben. A részes államok a kapott személyes

adatokat csak az eredetileg továbbító részes állam előzetes engedélyével továbbíthatják harmadik ország vagy nemzetközi szervezet részére, amihez szükség lehet az engedély írásba foglalására.

Az Egyezmény átfogó biztosítékokról rendelkezik a kiadatás és a kölcsönös jogsegély tekintetében. A részes államok kettős büntethetőség hiányában elutasíthatják a kiadatási kérelmeket vagy a kölcsönös jogsegély iránti megkereséseket (a 37. cikk (1) bekezdése és a 40. cikk (8) bekezdése).

Az Egyezmény az együttműködés megtagadására vonatkozóan további indokokat tartalmaz, amelyek összhangban vannak a meglévő nemzetközi jogi eszközökkel. A 37. cikk (8) és (15) bekezdése, valamint a 40. cikk (8), (21) és (22) bekezdése lehetővé teszi, hogy a részes államok az esetek széles körében elutasítsák a nemzetközi együttműködés iránti megkereséseket, például akkor, ha a kölcsönös jogsegély iránti megkeresés nem felel meg a 40. cikk rendelkezéseinek, ha a megkeresett részes állam úgy ítéli meg, hogy a megkeresés teljesítése valószínűleg sértené a szuverenitását, a biztonságát, a közrendjét vagy más alapvető érdekeit (amit nemzetközi szinten gyakran úgy értelmeznek, hogy ez az emberi jogi szempontokra is kiterjed), ha a megkeresett részes állam hatóságai számára hasonló bűncselekmény tekintetében a nemzeti jog tiltja a kért intézkedés végrehajtását, ha a megkeresés teljesítése ellentétes lenne a megkeresett részes állam jogrendszerével a kölcsönös jogsegély tekintetében, és ha a megkeresett részes állam megalapozottan feltételezi, hogy a megkeresés célja valamely személynek a neme, faja, nyelve, vallása, nemzetisége, etnikai származása vagy politikai nézetei miatti büntetőeljárás alá vonása vagy szankcionálása, vagy a megkeresés teljesítése az említett okok bármelyike miatt hátrányosan érintené az adott személy helyzetét. Ez utóbbi biztosítéknak a kölcsönös jogsegélyt célzó intézkedésekre – például az elektronikus bizonyítékok cseréjére – való alkalmazása ritkán fordul elő a büntetőügyekben folytatott együttműködésről szóló nemzetközi jogi eszközök többségében. Fontos kiegészítő garanciát jelent az egyéneket, a magánszektorbeli szervezeteket, a médiát vagy a civil társadalmi szervezeteket, illetve ezek eszközeit célzó megkeresések megelőzésére. E biztosíték, a megtagadás többi indoka és a kettős büntethetőségi követelmény révén a részes államok megtagadhatják a nemzetközi együttműködést a megítélésük szerint politikai indíttatású ügyekben.

Az ezen Egyezményben elismert és előírt emberi jogi feltételek és biztosítékok az Egyezmény tárgyának és céljának részét képezik, és elválaszthatatlanul kapcsolódnak az Egyezményben szabályozott hatáskörökhöz és eljárásokhoz. Következésképpen ezek a feltételek és biztosítékok nem képezhetik fenntartás tárgyát.

Az Egyezmény olyan mechanizmusról is rendelkezik, amellyel a részes államok konferenciája elvégzi az Egyezmény végrehajtásának időszakos felülvizsgálatát (az 57. cikk (5) bekezdésének f) pontja). E felülvizsgálatnak az ugyanezen a területen meglévő egyéb nemzetközi jogi eszközökkel és mechanizmusokkal összhangban ki kell terjednie az Egyezmény valamennyi rendelkezésére, beleértve az Egyezmény feltételeit és biztosítékait is.

4. KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK

A javaslatnak nincsenek az uniós költségvetést érintő vonzatai. Az uniós tagállamoknak egyszeri költségeik merülhetnek fel az Egyezmény végrehajtása során, és előfordulhat, hogy a nemzetközi együttműködés iránti megkeresések számának várható növekedése miatt némileg emelkednek a tagállami hatóságok költségei.

5. EGYÉB ELEMEK

- **Végrehajtási tervek, valamint a nyomon követés, az értékelés és a jelentéstétel szabályai**

Nincs végrehajtási terv, mivel az aláírást és a megerősítést követően a tagállamoknak végre kell hajtaniuk az Egyezményt.

Ami a nyomon követést illeti, a Bizottság részt fog venni a részes államok konferenciájának ülésein, ahol az Európai Uniót az Egyezmény részes feleként ismerik majd el, és az Egyezményben részes tagállamok számával megegyező számú szavazattal gyakorolhat szavazati jogot az Egyezmény módosításainak és kiegészítő jegyzőkönyveinek elfogadása tekintetében. A Bizottság rendszeresen tájékoztatni fogja az Európai Parlamentet az Egyezmény végrehajtásának a részes államok konferenciája általi felülvizsgálatával és nyomon követésével kapcsolatos eredményekről.

- **A javaslat egyes rendelkezéseinek részletes magyarázata**

Az Egyezmény célja, hogy fokozza az Egyezményben meghatározott bűncselekményekkel kapcsolatos nemzetközi együttműködést, és javítsa az Egyezményben meghatározott bűncselekmények és egyéb súlyos bűncselekmények elektronikus bizonyítékainak konkrét nyomozások vagy eljárások céljából történő gyűjtését. E tekintetben az Egyezmény a – különösen a fejlődő országokat célzó – technikai segítségnyújtás és kapacitásépítés előmozdítására is irányul.

Általános rendelkezések (*I. fejezet [1–6. cikk])*

Az I. fejezet meghatározza az Egyezmény általános hatályát és célját, valamint tartalmazza az Egyezményben használt fogalmak meghatározását. Ezek a rendelkezések nagyrészt a szokásos fordulatokat veszik át, és a Budapesti Egyezményből, valamint a büntető igazságszolgáltatás területére vonatkozó két ENSZ-eszközből (UNTOC és UNCAC) merítenek.

A 2. cikk fogalommeghatározásokat tartalmaz, amelyek összhangban vannak a Budapesti Egyezményben, annak második kiegészítő jegyzőkönyvében és a büntető igazságszolgáltatás területére vonatkozó két ENSZ-eszközben (UNTOC és UNCAC) foglaltakkal. Az említett eszközökhöz képest csak egy új fogalommeghatározás, a „tartalmi adat” került be az Egyezménybe az UNODC kölcsönös bűnügyi jogsegélyről szóló mintatörvénye[(22)] és az elektronikus bizonyítékokról szóló rendeletben[(23)] foglalt fogalommeghatározás hatására.

A 3. cikk meghatározza az Egyezmény hatályát, amely az Egyezmény alapján meghatározott bűncselekmények megelőzésére, nyomozására és büntetőeljárás alá vonására, valamint az e bűncselekményekből származó jövedelem visszaszerzésére terjed ki. Az elektronikus bizonyítékoknak a 23. és 35. cikk szerinti konkrét nyomozások vagy eljárások keretében történő gyűjtése és megosztása szintén az Egyezmény hatálya alá tartozik; további részletekért lásd alább az *„Eljárási intézkedések és bűnüldözés (IV. fejezet [23–34. cikk])”* és a *„Nemzetközi együttműködés (V. fejezet [35–52. cikk])”* című szakaszt.

---

(22) Az UNODC elektronikus bizonyítékokra és különleges nyomozási technikák használatára vonatkozó rendelkezésekkel módosított (2022), kölcsönös bűnügyi jogsegélyről szóló mintatörvénye (2007), E/CN.15/2022/CRP.6.

(23) Lásd a büntetőeljárás során az elektronikus bizonyítékokkal kapcsolatban, valamint a büntetőeljárást követően a szabadságvesztés-büntetések végrehajtása céljából kibocsátott, közlésre kötelező európai határozatokról és megőrzésre kötelező európai határozatokról szóló (EU) 2023/1543 rendelet 3. cikkének 12. pontját.

A 4. cikk rögzíti, hogy a más alkalmazandó ENSZ-egyezményekben és -jegyzőkönyvekben (amelyeknek a részes államok is részes felei) meghatározott bűncselekmények büntetendők, akár offline, akár online követték el azokat. A második bekezdés korlátozza e cikk hatályát, kiemelve, hogy ez a rendelkezés nem biztosít jogalapot az alkalmazandó ENSZ-egyezményekben és -jegyzőkönyvekben meghatározottakon túl új vagy további bűncselekmények meghatározásához.

Az 5. cikk egy szabványrendelkezés a szuverenitás elvének tiszteletben tartásáról, és az UNTOC és az UNCAC vonatkozó rendelkezéseit képezi le.

A 6. cikk az Egyesült Nemzetek Szervezetének két büntető igazságszolgáltatási eszközéhez és a Budapesti Egyezményhez képest példa nélküli rendelkezés. Egyértelműen körülhatárolja az Egyezmény tárgyát és célját, és fontos biztosítékként szolgál az Egyezmény nem megfelelő alkalmazásával szemben. Az első bekezdés átfogó, magas szintű célkitűzésként előírja, hogy az Egyezmény végrehajtása céljából hozott összes intézkedést az egyes részes államok által vállalt nemzetközi emberi jogi kötelezettségeknek kell vezérelniük. A második bekezdés e célkitűzésre építve megerősíti, hogy az Egyezmény nem értelmezhető bármely emberi jog – akár gazdasági, szociális és kulturális, akár polgári és politikai jog – megsértésének céljával. Ez a rendelkezés a kiberbűnözés elleni küzdelmet célzó intézkedésekkel elkövetett jogsértésekkel szemben különösen érzékenynek tekinthető jogok nem kimerítő jegyzékét tartalmazza, felsorolva például a véleménynyilvánítás, a lelkiismeret, a véleményalkotás, a vallás vagy meggyőződés, a békés célú gyülekezés és az egyesülés szabadságát. Az Egyezmény hatályát tehát e rendelkezés is korlátozza, megelőzve, hogy a részes államok a jövőben megkíséreljék túlzottan széles körben alkalmazni az Egyezmény szerinti nemzetközi együttműködési intézkedéseket.

Bűncselekménnyé nyilvánítás (II. fejezet [7–21. cikk])

A 7–17. cikk a csak a kibertérben elkövethető és bizonyos, kibertérben elkövetett közönséges bűncselekmények bűncselekménnyé nyilvánításának harmonizálásáról rendelkezik e bűncselekmények tényállási elemeinek meghatározásával. A csak a kibertérben elkövethető bűncselekmények (7–11. cikk) a Budapesti Egyezményben meghatározott bűncselekményeken alapulnak. A kibertérben elkövetett közönséges bűncselekmények meghatározása (12–16. cikk) szintén a Budapesti Egyezményből merít, és többek között harmonizálja az információs és kommunikációs technológiai rendszerekkel kapcsolatos csalás bűncselekményét (a csalás egyik típusaként jelölve meg a kibercsalásokat), a gyermekek szexuális bántalmazását ábrázoló online anyagokkal kapcsolatos bűncselekményeket, valamint a szexuális bűncselekmény gyermek sérelmére történő elkövetése céljából történő kapcsolatfelvétel és az intim képek beleegyezés nélküli terjesztése bűncselekményét. Az Egyezményben meghatározott összes bűncselekményhez két alapvető tényállási elem meglétére van szükség: az egyik a szándékosság, a másik pedig a bűncselekmény jogellenes elkövetése. A „jogellenesség” a büntetőjogi felelősség megállapításának körülményektől függő követelménye, amely lehetővé teszi a tagállamok számára a rugalmas alkalmazást a nemzeti jogukkal és nemzetközi kötelezettségeikkel összhangban. E tekintetben a „jogellenesség” feltétele például azt hivatott biztosítani, hogy a bűnüldöző hatóságok által a bűncselekményekkel kapcsolatos nyomozás során tanúsított magatartásra és a biztonsági, tudományos, orvosi, művészi vagy más jogszerű, indokolt vagy engedélyezett célból tanúsított magatartásra ne terjedjen ki a bűncselekménnyé nyilvánítás. Ezzel összefüggésben a 14. cikk (4) bekezdése kifejezett mentességet biztosít a gyermekek magatartásának bűncselekménnyé nyilvánítása alól az őket ábrázoló saját készítésű anyagokra vagy a 14. cikk (2) bekezdésének a)–c) pontjában leírt anyagok beleegyezésen alapuló készítésére, továbbítására vagy birtoklására vonatkozóan, amennyiben az ábrázolt mögöttes magatartás a

nemzeti jog szerint jogszerű, és az ilyen anyagokat kizárólag az érintett személyek általi magánjellegű és beleegyezésen alapuló felhasználás céljából tartják.

A 17. cikk előírja a bűncselekményből származó jövedelem tisztára mosásának bűncselekménnyé nyilvánítását, és az UNTOC és az UNCAC erre vonatkozó rendelkezéseiből merít. Az Egyezmény elfogadásáról szóló határozathoz mellékelt, az Egyezmény bizonyos cikkeihez fűzött értelmezések szerint valamely magatartás csak akkor minősül a 17. cikk alapján bűncselekménynek, ha a jövedelem tisztára mosásának összetettebb bűncselekményéhez kapcsolódó mögöttes büntetendő cselekmény az Egyezmény 7–16. cikke alapján meghatározott bűncselekmény.

A 18. cikk az UNTOC és az UNCAC jogi személyek felelősségére vonatkozó minimumszabályokat meghatározó rendelkezéseit képezi le az ezen Egyezmény alapján meghatározott bűncselekmények (vagyis a 7–17. cikkben meghatározott bűncselekmények) tekintetében. E felelősség a jogi személyeknek a 7–17. cikkben foglalt bűncselekmények egyikében való részvételéhez kötődik, és ugyanúgy vonatkoznak rá az elkövetés természetes személyek esetében is előírt „szándékos és jogellenes” jellegére vonatkozó követelmények és az egyes részes államok jogelvei ((1) és (2) bekezdés).

A 19. és 20. cikkben az UNTOC és az UNCAC vonatkozó rendelkezései köszönnek vissza, ugyanis mindkettő minimumszabályokat állapít meg a bűnsegély és felbujtás, a kísérlet és az előkészület bűncselekményének, valamint az elévülési időknek a megállapítására vonatkozóan, összhangban a részes államok nemzeti jogával és annyiban, amennyiben erre az Egyezményben meghatározott bűncselekmények tekintetében szükség van. Noha a bűncselekmény szempontjából esetlegesen lényeges adatok online továbbításához és ellenőrzéséhez szolgáltatók közreműködésére van szükség, a bűnelkövetési szándékkal nem rendelkező szolgáltatót nem terhelheti felelősség a 19. cikk alapján. Így a szolgáltató nem köteles aktívan figyelemmel kísérni a tartalmakat ahhoz, hogy elkerülje az e rendelkezés szerinti büntetőjogi felelősséget.

A 21. cikk szintén az UNTOC és az UNCAC rendelkezéseiből merít, és minimumszabályokat állapít meg az Egyezmény alapján meghatározott bűncselekmények büntetőeljárás alá vonására, elbírálására és szankcionálására vonatkozóan. A (4) bekezdés előírása szerint a részes államoknak biztosítaniuk kell, hogy az Egyezmény alapján meghatározott bűncselekmények miatt büntetőeljárás alá vont bármely személyt a részes államok nemzetközi kötelezettségeivel összhangban megillessen minden jog és garancia, így a tisztességes eljáráshoz való jog és a védelemhez való jog is.

Joghatóság (III. fejezet [22. cikk])

A 22. cikk szintén az UNTOC, az UNCAC és a Budapesti Egyezmény vonatkozó rendelkezéseit tükrözi, és az Egyezmény alapján meghatározott bűncselekményre vonatkozó joghatóság szükség szerint kötelező és választható formáinak megállapítását szabályozza.

Eljárási intézkedések és bűnüldözés (IV. fejezet [23–34. cikk])

A 23. cikk meghatározza a nemzetközi együttműködést lehetővé tevő nemzeti hatáskörök és eljárási intézkedések hatályát: az Egyezmény alapján meghatározott bűncselekményekkel, valamint az információs és kommunikációs technológiai rendszerekkel elkövetett egyéb bűncselekményekkel kapcsolatos konkrét nyomozásokra vagy eljárásokra, továbbá a bűncselekmények bizonyítékainak elektronikus formában történő gyűjtésére vonatkozik. Az Egyezmény elfogadásáról szóló határozathoz mellékelt, az Egyezmény bizonyos cikkeihez fűzött értelmezések szerint: „A »nyomozás« fogalma azokra a helyzetekre terjed ki, amikor a ténybeli körülmények fényében alapos okkal feltételezhető, hogy bűncselekményt (ideértve az Egyezmény 19. cikkében meghatározott bűncselekményt is) követtek vagy követnek el,

ideértve azt az esetet is, amikor a nyomozás a szóban forgó bűncselekmény elkövetésének megszüntetésére vagy megakadályozására irányul.” Az Egyezmény tehát nem biztosít jogalapot a megelőzési célú nemzetközi együttműködéshez, és csak abban az esetben cserélhetők adatok, ha konkrét nyomozáshoz kapcsolódnak.

A 24. cikk néhány változtatással átveszi a Budapesti Egyezmény 15. cikkének vonatkozó szövegét. Átfogó feltételekről és biztosítékokról rendelkezik annak érdekében, hogy a IV. fejezetben meghatározott hatáskörökre és eljárásokra is vonatkozzon az alapvető jogok megfelelő szintű védelme, többek között az arányosság elvének alkalmazása. E feltételek és biztosítékok közé tartozik többek között a bírósági vagy egyéb független felülvizsgálat, a hatékony jogorvoslathoz való jog, az alkalmazás indokolása, valamint a hatáskör vagy az eljárás hatályának és időtartamának korlátozása. Ezenfelül az e cikk szerint meghatározott feltételek és biztosítékok nemzeti szinten alkalmazandók a IV. fejezetben rögzített hatáskörökre és eljárásokra, mind a belföldi nyomozások és eljárások, mind pedig a megkeresett részes állam által az V. fejezet szerint folytatott nemzetközi együttműködés tekintetében.

A 25–30. cikk a Budapesti Egyezmény szerinti nemzeti hatáskörökön és eljárási intézkedéseken alapul. Ezek a következők: tárolt elektronikus adat gyors megőrzése, forgalmi adat gyors megőrzése és részbeni átadása, közlésre kötelezés, tárolt elektronikus adat átvizsgálása és lefoglalása, valamint a forgalmi adatok valós idejű összegyűjtése és a tartalomra vonatkozó adatok kifürkészése.

A 31. cikk az UNCAC 31. cikkét képezi le. Előírja, hogy a részes államok fogadjanak el olyan intézkedéseket, amelyek lehetővé teszik a bűncselekményből származó jövedelmek befagyasztását, lefoglalását és elkobzását.

A 32. cikk az UNTOC és az UNCAC rendelkezéseiből merít, és lehetővé teszi, hogy a részes államok bűnügyi nyilvántartást hozzanak létre az ilyen információknak az Egyezmény alapján meghatározott bűncselekményekkel kapcsolatos büntetőeljárásokban való felhasználása céljából.

A 33. cikk az UNTOC rendelkezéseiből merít, és előírja, hogy a részes államok nemzeti jogszabályaik szerint hozzanak megfelelő intézkedéseket a tanúk megfelelő védelmének biztosítása érdekében.

A 34. cikk az UNTOC rendelkezéseiből merít, és előírja, hogy a részes államok nemzeti jogszabályaik szerint hozzanak megfelelő intézkedéseket az áldozatoknak – különösen az Egyezmény 14–16. cikkében meghatározott bűncselekmények áldozatainak – történő segítségnyújtás érdekében. A 34. cikk a (2)–(4) bekezdésének alkalmazása esetére előírja, hogy a részes államok vegyék figyelembe az áldozatok életkorát, nemét, valamint sajátos körülményeit és szükségleteit, különös tekintettel a gyermekek sajátos körülményeire és szükségleteire. A (6) bekezdés arra ösztönzi a részes államokat, hogy a nemzeti jogi keretüknek megfelelő mértékben hozzanak hatékony intézkedéseket az ezen Egyezmény 14. és 16. cikkében ismertetett tartalmak eltávolítására vagy hozzáférhetetlenné tételére irányuló megkeresések teljesítése érdekében.

Nemzetközi együttműködés (V. fejezet [35–52. cikk])

A 35. cikk meghatározza a nemzetközi együttműködés általános elveit és hatályát, előírva, hogy a részes államok működjenek együtt egymással az Egyezmény alapján meghatározott bűncselekmények nyomozása és büntetőeljárás alá vonása, valamint a hozzájuk kapcsolódó elektronikus bizonyítékok gyűjtése és megosztása, továbbá a legalább négy évig terjedő szabadságvesztéssel vagy súlyosabb szankcióval büntetendő súlyos bűncselekmények elektronikus bizonyítékainak gyűjtése és megosztása céljából. A nemzetközi együttműködés

hatálya ezért az Egyezmény alapján meghatározott bűncselekményekre és az egyértelmű büntetési küszöbbel rendelkező súlyos bűncselekményekre korlátozódik.

A 36. cikk kifejezett rendelkezést tartalmaz a személyes adatok védelmére vonatkozóan. Ez a rendelkezés a személyes adatok nemzetközi együttműködés keretében történő továbbításának szabályait rögzíti. Adattovábbításra csak a továbbító részes állam nemzeti jogával és nemzetközi jogi kötelezettségeivel összhangban kerülhet sor. A részes államok megtagadhatják a személyes adatok továbbítását, ha az adatközlés nem lenne összhangban a személyes adatok védelme tekintetében alkalmazandó jogszabályaikkal. Az EU számára ez azt jelenti, hogy az Európai Unió Alapjogi Chartájával összhangban fontos adatvédelmi elveket – többek között a célhoz kötöttség, az adattakarékosság, az arányosság és a szükségesség elvét – kell alkalmazni, mielőtt bármilyen személyes adat közölhető lenne valamely másik részes állammal. A részes államok a megfelelés érdekében megfelelő feltételeket szabhatnak a személyes adatokra vonatkozó megkeresések teljesítéséhez. A részes államok kötelesek gondoskodni arról, hogy az ezen Egyezmény szerint kapott személyes adatokra hatékony és megfelelő biztosítékok vonatkozzanak a saját jogi keretükben. A részes államok a kapott személyes adatokat csak az eredetileg továbbító részes állam előzetes engedélyével továbbíthatják harmadik ország vagy nemzetközi szervezet részére, amihez szükség lehet az engedély írásba foglalására.

A 37. cikk az UNCAC és a Budapesti Egyezmény rendelkezéseiből merít, és részletes szabályokat ír elő a kiadatásra vonatkozóan. A (8) bekezdés szerint az Egyezmény lehetővé teszi a kiadatás megtagadását a megkeresett részes állam nemzeti jogában meghatározott feltételek alapján. A (15) bekezdés további indokot határoz meg a kiadatási kérelem elutasítására abban az esetben, ha a kérelem célja valamely személynek a neme, faja, nyelve, vallása, nemzetisége, etnikai származása vagy politikai nézetei miatti büntetőeljárás alá vonása vagy szankcionálása, vagy a kérelem teljesítése az említett okok bármelyike miatt hátrányosan érintené az adott személy helyzetét.

A 38. és 39. cikk az UNTOC és az UNCAC rendelkezéseiből merít, és lehetővé teszi az elítélt személyek átszállítását és a büntetőeljárások átadását.

A 40. cikk az UNTOC, az UNCAC és a Budapesti Egyezmény rendelkezéseit tükrözi, és részletes rendelkezéseket határoz meg a kölcsönös jogsegéllyel kapcsolatos elvekre és eljárásokra vonatkozóan. A (17) bekezdés előírja, hogy a kölcsönös jogsegély iránti megkereséseket a megkeresett részes állam nemzeti jogával összhangban kell teljesíteni. A (19) bekezdés megtiltja, hogy a megkereső részes állam a megkeresett részes államtól kapott információt vagy bizonyítékot a megkeresett részes állam előzetes hozzájárulása nélkül továbbítsa vagy felhasználja a megkeresésben nem említett nyomozás, büntetőeljárás vagy bírósági eljárás céljára. A (8), a (21) és a (22) bekezdés az *„Alapjogok”* című szakaszban leírtak szerint a kölcsönös jogsegély iránti megkeresések teljesítése megtagadásának átfogó indokairól rendelkezik.

A 41. cikk a Budapesti Egyezmény 35. cikkén alapul, és előírja a részes államok számára, hogy hozzanak létre a hét minden napján, napi 24 órában működő hálózatokat, amelyek segítséget nyújtanak az Egyezmény alapján meghatározott bűncselekményekkel kapcsolatos konkrét nyomozásokban, büntetőeljárásokban és bírósági eljárásokban, valamint az elektronikus bizonyítékok gyűjtésében.

A 42–46. cikk a Budapesti Egyezmény 29–33. cikkét tükrözi, és részletesen meghatározza a kölcsönös jogsegélyre irányuló nemzetközi együttműködési intézkedések konkrét típusait. Ezek az intézkedések a következők: tárolt elektronikus adat gyors megőrzése, megőrzött forgalmi adat gyors átadása, tárolt elektronikus adathoz való hozzáférés, valamint a forgalmi adatok valós idejű összegyűjtése és a tartalomra vonatkozó adatok kifürkészése. A

legnagyobb beavatkozással járó intézkedések, vagyis a forgalmi adatok valós idejű gyűjtése és a tartalmi adatok kifürkészése tekintetében a részes államokat korlátozottabb kötelezettség terheli, amennyiben „törekedniük kell” ilyen segítség nyújtására. Ez a kötelezettség lényegében egy „gondossági kötelemnek” felel meg, így kevésbé korlátozza a részes államokat, mint a kölcsönös jogsegélyt célzó egyéb intézkedésekre vonatkozó kötelezettségek, amelyek előírják az együttműködést más részes államokkal, kivéve akkor, ha az alkalmazandó feltételek nem teljesülnek, vagy valamely vonatkozó megtagadási indokkal élnek. Ezenkívül a tartalmi adatok kifürkészésében való segítségnyújtás súlyos bűncselekmények esetén csak a részes államokra vonatkozó szerződések vagy a nemzeti jogszabályok által megengedett mértékben kérhető.

A 47. és 48. cikk az UNTOC és az UNCAC rendelkezéseiből merít, és arra ösztönzi a részes államokat, hogy működjenek együtt az Egyezmény alapján meghatározott bűncselekmények elleni bűnüldözési intézkedések fokozása érdekében, és ugyanezen célból hozzanak létre közös nyomozó szerveket.

A 49–52. cikk az UNTOC és/vagy az UNCAC rendelkezéseiből merít, és minimumszabályokat állapít meg az Egyezmény alapján meghatározott bűncselekményekből származó jövedelem vagy vagyontárgy elkobzására, visszaszerzésére és visszaszolgáltatására irányuló intézkedésekre vonatkozóan.

Megelőző intézkedések (VI. fejezet [53. cikk])

Az 53. cikk arra ösztönzi a részes államokat, hogy a jogrendszerük alapelveivel összhangban törekedjenek hatékony és összehangolt szakpolitikák és bevált gyakorlatok kialakítására, végrehajtására vagy fenntartására, hogy megfelelő jogalkotási, közigazgatási vagy egyéb intézkedésekkel csökkentsék a kiberbűnözés meglévő vagy jövőbeli lehetőségeit. A részes államoknak elő kell mozdítaniuk az érintett, közszférán kívüli egyének és szervezetek, például nem kormányzati szervezetek, civil társadalmi szervezetek, tudományos intézmények és magánszektorbeli szervezetek, valamint a nyilvánosság aktív részvételét az Egyezmény alapján meghatározott bűncselekmények megelőzésének releváns területein. A (3) bekezdés a megelőző intézkedések nem kimerítő és nem kötelező erejű felsorolását tartalmazza. A (3) bekezdés e) pontja kifejezetten hivatkozik a biztonsági kutatók jogszerű tevékenységükkel nyújtott hozzájárulását elismerő megelőző intézkedésekre, amennyiben az kizárólag arra irányul, hogy megerősítsék és fokozzák a szolgáltatók termékeinek, szolgáltatásainak és ügyfeleinek a biztonságát.

Technikai támogatás és információcsere (VII. fejezet [54–56. cikk])

Az 54–56. cikk az UNTOC és/vagy az UNCAC rendelkezéseiből merít, és a technikai segítségnyújtásra, a kapacitásépítésre és az információcserére vonatkozó rendelkezéseket tartalmaz, különös figyelmet fordítva a fejlődő részes államok érdekeire és szükségleteire.

Végrehajtási mechanizmus (VIII. fejezet [57–58. cikk])

Az 57. és 58. cikk az UNCAC rendelkezéseiből merít, és részletes előírásokat tartalmaz a részes államok konferenciájára vonatkozóan, amely felügyelni fogja az Egyezmény végrehajtását, és hatáskörrel rendelkezik majd arra, hogy az Egyezmény 61. és 62. cikke alapján az Egyezményhez fűzött kiegészítő jegyzőkönyveket dolgozzon ki és fogadjon el. Az Egyesült Nemzetek Szervezetének főtitkára gondoskodik a titkári feladatok ellátásáról, és legkésőbb az Egyezmény hatálybalépésétől számított egy éven belül összehívja a részes államok konferenciáját. Ezt követően a konferencia rendszeres üléseket tart az általa elfogadott eljárási szabályzatnak megfelelően.

Záró rendelkezések (IX. fejezet [59–68. cikk])

Az Egyezmény IX. fejezete tartalmazza a záró rendelkezéseket. Többek között a 60. cikk (1) bekezdése biztosítja, hogy azok az uniós tagállamok, amelyek az Egyezmény részes felei, kölcsönös kapcsolataikban továbbra is alkalmazhassák az uniós jogot. Azt is lehetővé teszi, hogy a Budapesti Egyezmény és más nemzetközi jogi eszközök részes felei változatlanul alkalmazzák ezeket a jogi eszközöket egymás között.

A 64. cikk (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az Egyezmény 2025 októberében Hanoiban (Vietnám) nyílik meg valamennyi állam számára aláírásra, azt követően pedig az Egyesült Nemzetek New York-i székhelyén 2026. december 31-ig lesz aláírható. A (2) bekezdés szerint az Egyezmény regionális gazdasági integrációs szervezetek, például az Unió előtt is nyitva áll majd aláírásra, feltéve, hogy legalább egy tagállam aláírta az Egyezményt az (1) bekezdésnek megfelelően.

A 64. cikk (3) bekezdése és a 65. cikk (1) bekezdése rögzíti, hogy az Egyezmény azután lép hatályba, hogy negyven állam magára nézve kötelezőnek ismeri el az Egyezményt azzal, hogy a megerősítő, elfogadó vagy jóváhagyó okiratot letétbe helyezi az Egyesült Nemzetek Szervezetének főtitkáránál. Regionális gazdasági integrációs szervezetek – például az Unió – akkor helyezhetik letétbe megerősítő, elfogadó vagy jóváhagyó okiratukat, ha legalább egy tagállamuk már megtette ezt. A regionális gazdasági integrációs szervezet a megerősítő, elfogadó vagy jóváhagyó okiratában nyilatkozik az ezen Egyezményben szabályozott ügyek tekintetében fennálló hatásköréről. A 64. cikk (4) bekezdése szerint az Egyezményhez bármely regionális gazdasági integrációs szervezet, így az Unió is csatlakozhat azzal a feltétellel, hogy legalább egy tagállam már az Egyezmény részes fele. A csatlakozáskor az Unió nyilatkozik az Egyezményben szabályozott ügyek tekintetében fennálló hatásköréről.

A 66. cikk (1) bekezdése szerint az Egyezmény hatálybalépésétől számított öt év elteltével bármely részes állam javaslatot tehet módosításra, és továbbíthatja javaslatát az ENSZ főtitkárának, aki ezt követően közli a javasolt módosítást a részes államokkal és az Egyezmény részes államainak konferenciájával a javaslat megvizsgálása és az arról való határozathozatal érdekében. A (2) bekezdés alapján a regionális gazdasági integrációs szervezetek – például az Unió – a hatáskörükbe tartozó kérdésekben szavazati jogukat az Egyezményben részes tagállamaik számával megegyező számú szavazattal gyakorolják. Az (1) bekezdés szerint elfogadott módosítás a részes államok általi megerősítéshez, elfogadáshoz vagy jóváhagyáshoz kötött.

A 61. és 62. cikk az Egyezményt kiegészítő jegyzőkönyvekre vonatkozó szabályokat rögzíti. A 61. cikk (2) bekezdése csak akkor teszi lehetővé, hogy valamely regionális gazdasági integrációs szervezet – például az Unió – egy jegyzőkönyv részes felévé váljon, ha az adott szervezet az Egyezménynek is részes fele. A (4) bekezdés szerint az Egyezmény valamennyi jegyzőkönyve az Egyezménnyel együtt, az adott jegyzőkönyv céljára figyelemmel értelmezendő. A 62. cikk (1) bekezdése szerint legalább hatvan részes államra van szükség ahhoz, kiegészítő jegyzőkönyvet lehessen elfogadás céljából a részes államok konferenciája elé terjeszteni. Az említett cikk azt is előírja, hogy a részes államok konferenciája tegyen meg minden tőle telhetőt annak érdekében, hogy a kiegészítő jegyzőkönyvet illetően konszenzusra jusson, és csak minden ez irányú intézkedés eredménytelensége esetén folyamodhat végső eszközként a részes államok konferenciájának ülésén jelen lévő és szavazó részes államok kétharmados szavazattöbbségéhez a jegyzőkönyv elfogadása érdekében. A 62. cikk (2) bekezdése szerint a regionális gazdasági integrációs szervezetek – például az Unió – a hatáskörükbe tartozó kérdésekben az e cikk szerinti szavazati jogukat az Egyezményben részes tagállamaik számával megegyező számú szavazattal gyakorolják.

A 67. cikk (2) bekezdése alapján valamely regionális gazdasági integrációs szervezet – például az Unió – megszűnik az Egyezmény részes fele lenni, ha az összes tagállama felmondja az Egyezményt.

Az Egyezmény elfogadásáról szóló határozatot a 2., a 17., a 23. és a 35. cikkhez fűzött értelmezések kísérik. Noha az ilyen értelmezések nem minősülnek az Egyezmény kötelező erejű értelmezését tartalmazó jogi eszköznek, céljuk, hogy iránymutatást és segítséget nyújtsanak a részes feleknek az Egyezmény alkalmazásához. Az ENSZ ad hoc bizottságának elnöke szintén több döntő fontosságú értelmezési szemponttal foglalkozik a tárgyalások során megosztott értelmezéseiben. Az ad hoc bizottság honlapján megtalálható az Egyezmény szövegtervezete tekintetében a tárgyalások alatt készült összes javaslat és felülvizsgált változat, így e honlap hasznos információkkal szolgál a szövegben foglalt fő rendelkezések kialakulásáról, és az értelmezés szempontjából is értékes lehet. Ezenkívül a Budapesti Egyezményhez fűzött magyarázó jelentés[(24)] is hasznos – noha nem hivatalos – tájékoztató eszköz lehet az államok számára a Budapesti Egyezmény alapján született számos rendelkezés, például az Egyezmény bűncselekménnyé nyilvánításra és eljárási hatáskörökre vonatkozó rendelkezéseinek többsége esetében.

(24) Az Európa Tanács Szerződéseinek Tára – 185. sz.

2025/0230 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA

az Egyesült Nemzetek Szervezetének az információs és kommunikációs technológiai rendszerek felhasználásával elkövetett bizonyos bűncselekmények elleni küzdelemre és a súlyos bűncselekmények bizonyítékainak elektronikus formában történő megosztására irányuló nemzetközi együttműködés erősítéséről szóló, kiberbűnözés elleni egyezménye Európai Unió nevében történő aláírásáról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 16. cikkére, 82. cikkének (1) bekezdésére, 83. cikkének (1) bekezdésére és 87. cikkének (2) bekezdésére, összefüggésben annak 218. cikke (5) bekezdésével,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

mivel:

(1) 2022. május 24-én az (EU) 2022/895 tanácsi határozat felhatalmazta a Bizottságot arra, hogy az Európai Unió nevében részt vegyen az Egyesült Nemzetek Szervezetének kiberbűnözés elleni egyezményére irányuló tárgyalásokon.

(2) Az Egyesült Nemzetek Szervezetének az információs és kommunikációs technológiai rendszerek felhasználásával elkövetett bizonyos bűncselekmények elleni küzdelemre és a súlyos bűncselekmények bizonyítékainak elektronikus formában történő megosztására irányuló nemzetközi együttműködés erősítéséről szóló, kiberbűnözés elleni egyezménye (a továbbiakban: Egyezmény) szövegét az ENSZ Közgyűlése 2024. december 24-én elfogadta. Az Egyezmény a tervek szerint 2025. október 25-én Hanoiban (Vietnám) nyílik meg aláírásra, azt követően pedig az Egyesült Nemzetek Szervezetének New York-i székhelyén 2026. december 31-ig lesz aláírható.

(3) Az Egyezmény összhangban van az Európai Unió működéséről szóló szerződés 67. cikkének (3) bekezdésében említett uniós biztonsági célkitűzésekkel, nevezetesen a magas szintű biztonság garantálásával a bűnmegelőzésre és a bűnözés elleni küzdelemre, a rendőri, az igazságügyi és az egyéb, hatáskörrel rendelkező hatóságok közötti koordinációra és együttműködésre irányuló intézkedések, továbbá a büntető jogszabályok közelítése révén.

(4) Az Egyezmény rendelkezései az Egyezmény alapján meghatározott bűncselekményekkel kapcsolatos konkrét nyomozásokra és eljárásokra vonatkoznak, és csak az e célból folytatott adatcserét teszik lehetővé.

(5) Az Egyezmény egyértelműen meghatározott bűncselekmények korlátozott körét harmonizálja, egyúttal biztosítja a jogszerű magatartás büntetőjogi túlszabályozásának elkerüléséhez szükséges mozgásteret a részes államoknak.

(6) Az Egyezmény csupán minimumszabályokat állapít meg a jogi személyek Egyezményben meghatározott bűncselekményekért való felelősségére vonatkozóan, és nem írja elő e személyek büntetőjogi felelősségének megállapítását, ha az nem lenne összeegyeztethető a részes állam jogelveivel.

(7) Az Egyezmény az Európai Unió működéséről szóló szerződés 16. cikkének és az Európai Unió Alapjogi Chartájának megfelelően a személyes adatok, a magánélet és az alapjogok védelmére vonatkozó uniós célkitűzésekkel is összhangban van.

(8) Az Egyezmény szilárd emberi jogi biztosítékokról rendelkezik, és kizár minden olyan értelmezést, amely az emberi jogok vagy az alapvető szabadságok – különösen a véleménynyilvánítás, a lelkiismeret, a véleményalkotás, a vallás vagy meggyőződés, a békés célú gyülekezés és az egyesülés szabadsága – elnyomásához vezetne. Ezek a biztosítékok emellett lehetővé teszik a nemzetközi együttműködés megtagadását, ha az ilyen együttműködés ellentétes lenne a részes államok nemzeti jogával, vagy ha e megtagadásra a hátrányos megkülönböztetés bármely formájának elkerülése érdekében lenne szükség.

(9) A nemzeti és nemzetközi szintű hatáskört és eljárási intézkedéseket illetően az Egyezmény olyan horizontális feltételekről és biztosítékokról rendelkezik, amelyek a részes államoknak az emberi jogok nemzetközi joga szerinti kötelezettségeivel összhangban biztosítják az emberi jogok védelmét, és magukban foglalják az arányosság elvét. E feltételek és biztosítékok közé tartozik többek között a bírósági vagy egyéb független felülvizsgálat, a hatékony jogorvoslathoz való jog, az alkalmazás indokolása, valamint a hatáskörök és eljárások hatályának és időtartamának korlátozása.

(10) Az Egyezmény a személyes adatok védelmére vonatkozóan külön rendelkezést tartalmaz, amely az Európai Unió Alapjogi Chartájával összhangban biztosítja a fontos adatvédelmi elvek – többek között a célhoz kötöttség, az adattakarékosság, az arányosság és a szükségesség elvének – alkalmazását, mielőtt bármilyen személyes adat közölhető lenne valamely másik részes állammal.

(11) A tárgyalásokon az Unió nevében a Bizottság vett részt, amely gondoskodott arról, hogy az Egyezmény összeegyeztethető legyen a vonatkozó uniós szabályokkal.

(12) Több fenntartás és értesítés is jelentőséggel bír annak biztosítása szempontjából, hogy az Egyezmény összeegyeztethető legyen az uniós joggal és szakpolitikákkal, hogy az uniós tagállamok egységesen alkalmazzák az Egyezményt a nem uniós részes államokkal fennálló kapcsolataikban, valamint hogy az Egyezmény alkalmazása hatékony legyen.

(13) A fenntartások és értesítések – amelyekről e határozat I. melléklete nyújt iránymutatást – nem érintik azokat az egyéb fenntartásokat vagy nyilatkozatokat, amelyeket a tagállamok esetlegesen önállóan kívánnak megtenni, amennyiben erre lehetőségük van.

(14) Mivel az Egyezmény az elektronikus bizonyítékokhoz való, határokon átnyúló hozzáférés javítására irányuló eljárásokról és magas szintű biztosítékokról rendelkezik, az Európai Unió következetesebbé teheti a kiberbűnözés és a bűnözés egyéb formái elleni globális szintű küzdelem terén tett erőfeszítéseit, ha az Egyezmény részes felévé válik. Az Egyezmény meg fogja könnyíteni az Egyezményben részes uniós tagállamok, illetve az Egyezményben részes nem uniós államok közötti együttműködést, és egyúttal biztosítani fogja az egyének magas szintű védelmét.

(15) Az Egyezmény 64. cikkével összhangban az Unió félként csatlakozhat az Egyezményhez.

(16) Mivel a tagállamok és az Unió egyaránt hatáskörrel rendelkeznek az Egyezmény hatálya alá tartozó területeken, a tagállamok mellett az Uniónak is az Egyezmény részes felévé kell válnia. Ez a határozat nem érinti az Egyezménynek a tagállamok által a belső eljárásaikkal összhangban történő aláírását.

(17) Az Egyezmény Európai Unió általi mielőbbi aláírása ezenfelül biztosítja, hogy az Unió kezdettől fogva érdemben képviselje az érdekeit a kiberbűnözés elleni küzdelem ezen új globális keretének végrehajtásában.

(18) Az (EU) 2018/1725 európai parlamenti és tanácsi rendelet 42. cikkének (1) bekezdésével összhangban a Bizottság konzultált az európai adatvédelmi biztossal, aki […]-án/-én véleményt nyilvánított.

(19) [Az Európai Unióról szóló szerződéshez és az Európai Unió működéséről szóló szerződéshez csatolt, az Egyesült Királyságnak és Írországnak a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség tekintetében fennálló helyzetéről szóló 21. jegyzőkönyv 3. cikkével összhangban Írország [*[…]-án/-én kelt levelében*] bejelentette, hogy részt kíván venni e határozat elfogadásában és alkalmazásában.]

VAGY

[Az Európai Unióról szóló szerződéshez és az Európai Unió működéséről szóló szerződéshez csatolt, az Egyesült Királyságnak és Írországnak a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség tekintetében fennálló helyzetéről szóló 21. jegyzőkönyv 1. és 2. cikkével összhangban, az említett jegyzőkönyv 4. cikkének sérelme nélkül, Írország nem vesz részt e határozat elfogadásában, az rá nézve nem kötelező és nem alkalmazandó.]

(20) Az Európai Unióról szóló szerződéshez és az Európai Unió működéséről szóló szerződéshez csatolt, a Dán Királyság helyzetéről szóló 22. jegyzőkönyv 1. és 2. cikke értelmében a Dán Királyság nem vesz részt e határozat elfogadásában, az rá nézve nem kötelező és nem alkalmazandó.

(21) Az Egyezményt alá kell írni, és az ahhoz fűzött fenntartásokat és értesítéseket jóvá kell hagyni,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A Tanács felhatalmazást ad az Egyesült Nemzetek Szervezetének az információs és kommunikációs technológiai rendszerek felhasználásával elkövetett bizonyos bűncselekmények elleni küzdelemre és a súlyos bűncselekmények bizonyítékainak elektronikus formában történő megosztására irányuló nemzetközi együttműködés erősítéséről szóló, kiberbűnözés elleni egyezménye (a továbbiakban: Egyezmény) Európai Unió nevében történő aláírására.

Az Egyezmény szövegét e határozat II. melléklete tartalmazza.

2. cikk

A Tanács jóváhagyja az e határozat I. mellékletében foglalt fenntartásokat és értesítéseket.

3. cikk

Ez a határozat az elfogadását követő napon lép hatályba.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

a Tanács részéről
az elnök
[...]